

میدون و سوفیا

توصیه‌هایی برای پدران و مادران آما‌تور-۸
آیا خوردن عنب
ما را سیاست‌مدار می‌کند؟

پوریا عالمی

در ایام بارداری به شما خواهند گفت:
● اگر لیموشیرین زیاد بخورید، بچه‌تان شیرین خواهد شد.
● (دروغ: اگر بچه‌تان مثل لیموشیرین باشد، تا دهانش را باز کند تلخ می‌شود).
● اگر انار زیاد بخورید، بچه‌تان سرخ خواهد شد.
● (دروغ: انار اثری روی آدم می‌گذارد که ممکن است به دلیل فشار زیاد صورتش سیاه شود).
● اگر پرتقال زیاد بخورید، بچه‌تان آبدار خواهد شد.
● (دروغ: ممکن است پرتقال شما خونی باشد).
● اگر شلغم زیاد بخورید، بچه‌تان سرما نخواهد خورد.
● (دروغ: مردم تا سرما نخورند حاضر نیستند شلغم بخورند).
● اگر سنجید زیاد بخورید، بچه‌تان مدیر خواهد شد.
● (ما نمی‌دانیم).
● اگر انجیر زیاد بخورید، بچه‌تان روان خواهد شد.
● (این احتمال هست که بچه‌تان سخنران خوبی شود).
● اگر خربزه زیاد بخورید، بچه‌تان روزنامه‌نگار خواهد شد.
● (دقیقا: چون هم شما و هم خودش باید پای استرس و لرزش بنشینند).
● اگر عنب زیاد بخورید، بچه‌تان کاندیدای ریاست‌جمهوری خواهد شد.
● (دقیقا درست).
● اگر پیاز زیاد بخورید، بچه‌تان املاک‌نجومی‌خوار، رانت‌خوار، زمین‌خوار، جنگل‌خوار، بودجه‌خوار و کلا خوار‌خوار خواهد شد.
● (درست: پیاز اشتهای آدم را باز می‌کند).
...

میدون و سوفیا (پدر و مادر توصیه‌های غیرعلمی، اما کاربردی و باحال در کل جهان و ایران و حومه)

شرق روزنامه

www.sharghdaily.ir

پنجشنبه ۲۳ اسفند ۱۳۹۷ • ۷ رجب ۱۴۴۰ • ۱۴ مارس ۲۰۱۹ • سال شانزدهم • شماره ۳۳۹۰ • ۱۶ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۴ • اذان مغرب ۱۸:۲۹ • اذان صبح فردا ۴:۵۳ • طلوع آفتاب ۶:۱۶

روزنامه‌فرو

fardashargh@gmail.com

کارتون خواب

داریو کاستیلیوس

دور دنیا

خیانت یا امنیت؟

نشال‌جنوگرافی گزارشی به قلم سوزان گلدبرگ منتشر کرده که داستان زندگی برخی از مهاجران به ایالات متحده است که زندگی‌شان با تغییر قوانین مهاجرتی ترامپ دچار مشکل شده. این گزارش مفصل قرار است در شماره ۲۹ مارس این نشریه منتشر شود. سسیلیا مارتینز، یکی از این افراد است که زندگی‌اش در این مجموعه گزارش‌ها روایت شده. او زمانی که ۱۵ سال داشت، از السالوادور وارد ایالت آریزونا شد. حالا و بعد از ۲۰ سال زندگی و تولد دختر و پسرش در این خاک نگران رانده‌شدن از آمریکا است. او به‌عنوان یک دختر نوجوان هیچ خانواده‌ای نداشت، هیچ‌کس سرپرستی او را نپذیرفت و او به خودش متکی بود. او خودش وارد خیابان‌ها شد و توانست در یک فروشگاه به بسته‌بندی مشغول شود؛ کاری سخت، اما همه به او می‌گفتند: «تو کار پیدا کردی! حالا می‌توانی زندگی بهتری داشته باشی، می‌توانی زندگی بهتری را در اینجا بسازی». این اتفاق افتاد. او حالا زندگی بهتری دارد. سه سال پس از آنکه مارتینز به رسمیت شناخته شد، اوضاعش بهتر شد. مارتینز وضعیت موقت حفاظت‌شده (TPS) را دریافت کرد؛ یا فجاج طبیعی، السالوادور واجد این شرایط بود: در سال ۲۰۰۱، دو زلزله فاجعه‌بار رخ داد و از آن زمان جنگ میان باند‌ها و بین پلیس و ارتش، این کشور را به یکی از کشنده‌ترین و ناامن‌ترین مناطق جهان در خارج از مناطق جنگی تبدیل کرده است. السالوادور کشوری است که بدون جنگ داخلی یا خارجی دچار ناامنی گسترده هستند.

مارتینز یکی از ۲۰۰۲۰۰ هزار فردی است که این وضعیت را دارد و قرار بود بتوانند به صورت قانونی در ایالات متحده زندگی کنند. به‌این‌ترتیب توانسته بود خانه‌ای تهیه کند و با دو فرزند ۱۷ و ۱۲ ساله‌اش شهروند آمریکا شود.

اما حالا او باز هم احساس ناامنی می‌کند درست مثل وقتی که برای اولین‌بار وارد این خاک شد. در اوایل سال ۲۰۱۸، دولت ترامپ اعلام کرد که السالوادوری‌ها TPS را از دست می‌دهند و باید تا سپتامبر ۲۰۱۹ این کشور را ترک کنند. دادگاه موقتا جلوی این قانون را گرفته است. برای مارتینز و بسیاری از السالوادوری‌ها که مدت‌هاست ایالات متحده را خانه خود می‌دانند روزگار به سختی می‌گذرد. او تبدیل به یک فعال اجتماعی شده و سفرهای متعددی را به واشنگتن و کنگره داشته است تا با نمایندگان سخن بگوید و تشریح کند در صورت بازگشت به السالوادور چه اتفاقی برایشان رخ می‌دهد. «هنگامی که سال‌های بسیاری در ایالات متحده زندگی می‌کنید، مردم السالوادور، صاحبان باند‌ها و خلافکاران فکر می‌کنند که شما ثروتمند هستید و به‌عنوان طعمه آنان شناسایی می‌شوید. آنها از شما درخواست «اجاره» می‌کنند - این چیزی است که آنها نام این باج‌گیری را بر آن نهاده‌اند - پس از آن نوبت به آزار پسر ۱۷ ساله‌ام می‌رسد. اگر او با آنها همکاری نکند، به او و ما آسیب می‌زند و ما باید هرآنچه که آنها می‌خواهند به آنها بدهیم. درحالی‌که پسر من قرار است سال دیگر به کالج برود. درحال‌حاضر زندگی ما متوقف شده است. ما نمی‌خواهیم به آن شرایط بازگردیم».

نشال‌جنوگرافی از جیسون موتلاک، از گزارشگران و دو نفر از عکاسان درخواست کرده است، روایتی از زندگی السالوادوری‌ها در کشور و در آمریکا را تهیه کنند. آنچه در السالوادور رخ می‌دهد، فقر، خشونت و کمبود فرصت‌هاست که در کشورهای دیگری نظیر گواتمالا و هندوراس وجود دارد و مارتینز به این پرسش که او با ترک کشورش به آن خیانت کرده است، چنین جواب می‌دهد: «من تلاش می‌کنم زندگی ایمن و شایسته‌ای برای خانواده‌ام فراهم کنم».

پشت تاریخ

پیوند آتش نوروژی با سرچشمه گرما و روشنی

میرجلال‌الدین کزازی

یک معنای سوری همان است که با واژه‌ی سور به معنی جشن و مهمانی در پیوند می‌تواند بود زیرا در جشن‌های ایرانی گردهم‌آمدن خویشان و دوستان همواره رسم و راهی برجسته بوده است و هست. در چهارشنبه‌سوری هم خانواده‌ها همراه با میهمانانی که فرامی‌خوانند جشن را برمی‌گزاردند اما من بر آنم که سوری در نام این جشن در معنایی دیگر می‌تواند بود سزاورتر و برازنده‌تر. سوری ریخت پاساوندی سور است. سور در زبان پارسی به معنی سرخ هم به کار برده می‌شود. نمونه‌ای آشکار از این کاربرد را در واژه‌ی «گل‌سوری» می‌یابیم که به معنی گل سرخ یا «وَرَد» است.

سور با سرخ از دید واژه، پیوندی تنگ دارد؛ به سخنی دیگر ریختی از سرخ می‌تواند بود. سرخ نخست در ریخت «سهر» به کار می‌رفته است که آن را در نام «سهرورد» بازمی‌یابیم که نام شهری است که فرزانه‌ی فروغ، شهاب‌الدین سهروردی بدان بازخوانده می‌شود. ریختی دیگر از سهر با دگرگونی ه به خ «سخر» بوده است. در این ریخت جایه‌جایی در «خ» و «ر» رخ داده است. واژه سرانجام به ریخت «سرخ» درآمده است. ازهمین‌روست که هر دو ریخت واژه را برای نمونه می‌توانیم در نام پور تهم و یل رستم بیابیم. این نام با دو ریخت به کار

تفکر سیستمی - قسمت پایانی

کل‌نگری

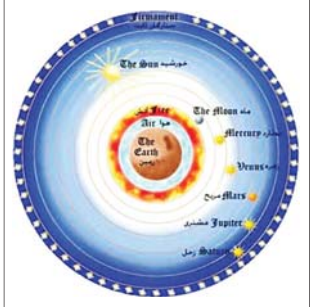

اکبر فراختانی‌بهار

یکی از وجوه مهم و عمده سیستم و تفکر سیستمی، «کل‌نگری»، «جامع‌نگری» و در یک بیان «دیدن اجزای تشکیل‌دهنده یک کل در ارتباط و تعامل با یکدیگر» است. اصولا واژه سیستم درباره یک چیز زمانی به کار برده می‌شود که از اجزای مرتبطی (حداقل دو جزء و یک رابطه بین) تشکیل شده باشد، به‌طوری‌که ترکیب آنها بیش از مجموع صرف آنها باشد. مثلا اگر لنگه و چارچوبه یک در متعارف با لولایی با هم مرتبط شوند، ترکیب حاصل چیزی بیش از لنگه یا چارچوبه است و کاربرد، عملکرد یا رفتاری دارد که قبلا ممکن نبود.

در مواردی نیز منظور ما از سیستم، کلیت یک وجه از سه وجه عمده ساختار، رفتار، انتظام یا ترکیبی از آنهاست؛ بنابراین یک ساختمان، یک اتومبیل یا حتی یک نظم و قاعده درباره یک چیز معین به‌عنوان یک کل را هم ممکن است با همین لفظ سیستم بر زبان آوریم. در این زمینه می‌توان «منظومه شمسی» و «دستگاه عددنویسی دهدهی» را ذکر

کرد. دو اصطلاح «منظومه» و «دستگاه» معادل‌های فارسی برای واژه «سیستم» هستند. در زبان انگلیسی نیز آنها را به‌ترتیب decimal num- و solar system bering system می‌نامیم و از هریک سیستمی را مستفاد می‌کنیم. بی‌تردید «کلیت» متصور از «منظومه شمسی» به‌عنوان مجموعه‌ای از سیارات به مرکزیت خورشید، درباره دستگاه عددنویسی دهدهی دقیقا به همان صورت مد نظر نیست. ما دستگاه عددنویسی دهدهی را به منزله «قاعده» و روشی کلی برای نمایش اعداد می‌شناسیم که در آن اولاً «هر عدد از چند رقم در کنار هم تشکیل می‌شود» و ثانیاً «هر مرتبه از ارقام در یک عدد به‌ترتیب به راست ۱۰ برابر کوچک‌تر و به چپ ۱۰ برابر بزرگ‌تر از رقم در مرتبه قبلی است». جالب است بگوییم که در ابتدا مدت‌ها فقط ارقامی برای نمایش یک تا ۹ وجود داشته است. مشکل این بود که وقتی چیزی برای آوردن به صورت یک رقم (یک تا ۹) در مرتبه‌ای نبود، نمی‌دانستند چه بکنند تا اینکه هندیان با «اختراع صفر» مشکل را حل کردند. با این اختراع، هندیان بسیار بیش از آنچه ممکن است فکر کنیم، به بشريت خدمت کرده‌اند.

نظام آفتابی منظومه شمسی

امروزه این دستگاه عددنویسی به قدری با زندگی ما عجین است که تصور اینکه اگر وجود نداشت، بسیار مشکل و درعین‌حال از دید امروز ما ممکن است «وحشت‌آفرین» نیز باشد؛ زیرا در فقدان این دستگاه عددنویسی بعید نبود که هنوز هم همان شیوه عددنویسی ناکارآمد رومی را به‌کار می‌بردیم. در روش رومی، جز نمایش تعداد معدودی عدد کوچک یا بزرگ، کار چندان‌ی حتی محاسبات ساده ریاضی که امروز بچه‌ها آن را در دبستان یاد می‌گیرند، ممکن نبود. در نتیجه پیشرفت‌های حیرت‌انگیزی به بشر در سایه عددنویسی دهدهی کسب کرده است، به دست نمی‌آمد. درباره منظومه شمسی نیز وضعیت مشابهی وجود داشت؛ زیرا تا قبل از زمانی که کوپرنیک نظریه خود درباره منظومه شمسی را اعلام کند، در تفکر حاکم بر این زمینه که به «نظام افلاک بطلمیوسی» معروف بود، خورشید و دیگر ستارگان عالم به دور زمین می‌چرخیدند! امروزه می‌توان گفت که آنچه کوپرنیک را به بیان ایسن منظومه بدیع رهنمون شد، همانا منطق و دید درست او بوده است. اینکه خورشید و سیارات را به‌عنوان یک مجموعه از عناصر در ارتباط با هم و به‌عنوان یک منظومه یا سیستم در نظر بگیرد. نکته بسیار بااهمیتی که درباره هر دو ایسن مثال‌ها

می‌توان عنوان کرد «سادگی» باورنکردنی آنها در مقایسه با تصورات پیشین در زمینه‌های مربوطه است. از این گفته می‌توان این نتیجه کلی را گرفت که «تدبیرهایی که گاه به عمل می‌آوریم، لزوما درست‌ترین و کارآمدترین‌ها نیستند» و به طور قطع و یقین می‌توان گفت که در بسیاری از موارد علت ناکارآمدی تدابیر اتخاذشده نیز چیزی نظیر حالت‌های قبلی این دو مثال هستند؛ بنابراین جا دارد تا تدبیرهای اتخاذشده به صورت مداوم و بی‌رحمانه‌ای مورد نقادی قرار گیرند تا اینکه ایده‌های نو فرصت بسوز و ظهور پیدا بکنند. برای نکته پایانی این سری از یادداشت‌ها، باید گفت که سادگی یکی از ویژگی‌هایی است که یک سیستم خوب و کارآمد می‌تواند داشته باشد. البته نمی‌توان گفت که هر سیستم کارآمدی لزوما باید ساده نیز باشد. اصولا سادگی زمانی احساس می‌شود که در زمینه مد نظر «ابهام» وجود نداشته باشد و همه ابعاد روشن، مشخص و قابل درک در نظر آید؛ بنابراین به‌عنوان یک «سازمان ده» یا «مدیریت‌گر» همواره باید نظم‌ها و قاعده‌های ساده و قابل درک را طراحی کرد یا ابعاد پیچیده سیستمی را هرچه بیشتر روشن و شفاف کرد.

پیشخوان

هنر و تجربه بازیگری

از این مجله را به خود اختصاص داده است. نقدها و گفت‌وگوهای بر فیلم‌های اکران‌شده اخیر در گروه سینمایی هنر و تجربه، شامل فیلم‌های «یه‌وا»، «رضا»، «ترور سرچشمه»، «پسران سندباد»، «ب ۱۲»، «بی‌صدا» و «باشگاه حیوانات» و فیلم‌های کوتاه روز را در این شماره می‌توان خواند و فروردین ۹۸ این «همچنین فیلم‌هایی مانند «جنبل»، «چهره‌های ایرانی»، «اندرانیک»، «درساز»، «دنیا تنهایی کم ندارد» و «هنری و هرمز» از دیگر فیلم‌های گروه هنر و تجربه هستند که به آنها پرداخته شده است. شماره ۲۰/۱۹ سینمای هنر و تجربه در ۲۲۸ صفحه به قیمت ۱۰ هزار تومان در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد.

شماره‌های نوزدهم و بیستم ماهنامه «سینمای هنر و تجربه» در یک جلد منتشر شد. در شماره اسفند ۹۷ و فروردین ۹۸ این نشریه اختصاصی سینما و تئاتر بخش‌های ویژه‌ای به گزارش و نقد نویسندگان هنر و تجربه بر فیلم‌های سی‌وهفتمین دوره جشنواره فیلم فجر اختصاص یافته است. گفت‌وگویی مفصل با علی نصیریان با عنوان «بازیگری هم هنر است، هم تجربه» بخش دیگری